ויצא ד

א. אין דער היינטיקער סדרה וועלט דערציילט מיט אַ גרויסער אריכות, ווי יעקב אבינו זייענדיק בבית לבן, האָט זיך באַזונדערס אָפגעגעבן מיט „צאן" — סיי זיין עבודה דאָרט איז געווען אַלס רועה צאן, און סיי דער שכר וואָס לבן האָט אים פאַר דעם געצאָלט לבסוף איז געווען מיט צאן;

אַזוי אַז זיין (עיקר) רכוש איז געווען צאן און פון דעם איז ער נתעשר געוואָרן — „ויפרוץ האיש מאד מאד ויהי לו צאן רבות (און דורך דעם צאן האָט ער אויך געהאַט) ושפחות ועבדים וגמלים וחמורים"[1], ווי רש"י[2] איז מפרש: „מוכר צאנו בדמים יקרים ולוקח לו כל אלה"[3].

פונדעסטוועגן זעט מען אַז אין פ' וישלח, ביי דער שליחות פון יעקב צו עשו"ן, ווערן דאָרט די פרטי הרכוש פון יעקב אויסגערעכנט מיט דעם סדר: „ויהי לי שור וחמור צאן ועבד ושפחה גו'" — „צאן" נאָך „שור וחמור"[5] — און ניט צאן אַלס ראשית ועיקר קנינו; ובפרט אַז עס איז אויך ניט ווי פריער, ווען דער פסוק דערציילט ווי יעקב איז אַנטלאָפן פון לבן'ען, וואָס עס שטייט[6] „וינהג (פריער) את כל מקנהו (און ערשט דערנאָך) ואת כל רכושו גו' מקנה קנינו[7] גו'".

ב. יעדער ענין אין תורה, איז אַ הוראה נצחית פאַר יעדער אידן בכל מקום ובכל זמן. ובפרט די „מעשה אבות" וועלכע ווערן דערציילט אין תורה[8] — ועל אחת כמה וכמה אַן ענין וואָס פאַרנעמט כמעט אַ גאַנצע סדרה — וואָס זיינען „סימן לבנים", אַ נתינת כח צו דער עבודה פון די „בנים", בני אברהם יצחק ויעקב.

דערפון איז פאַרשטאַנדיק, אַז די פרטים הנ"ל אין יעקב'ס פאַרנעמען זיך מיט צאן

— (א) אַז דוקא „צאן" האָט געבראַכט דעם „ויפרוץ האיש מאד מאד"; (ב) לאידך, כאָטש אַז „צאן" איז געווען עיקר רכושו, האָט ער אַבער פאַרביטן (אַ טייל פון) זיין צאן אויף „שפחות ועבדים וגמלים וחמורים", (ג) אין זיין שליחות צו עשו"ן האָט ער דערמאָנט „צאן" נאָך „שור וחמור" —

זיינען דאָ אין דער עבודה רוחנית פון יעדער אידן.

ג. וועט מען דאָס פאַרשטיין בהקדים וואָס עס שטייט אין מדרש[9] וועגן דעם פאַרבונד צווישן אידן מיטן אויבערשטן: „הוא לי לאב ואני לו לבן . . הוא לי לרועה . . ואני לו לצאן". איז ידוע די שאלה אין דעם: וויבאַלד אַז אידן זיינען ווי אַ „בן" צום אויבערשטן, וואָס קען דאָ צוגעבן דאָס וואָס זיי זיינען ווי „צאן" — ואדרבא, וואָס פאַר אַן ערך האָט די חביבות פון צאן ביי זייער רועה לגבי דער חביבות פון אַ בן ביי זיין אב?

---

1) פרשתנו ל, מג.
2) עה"פ.
3) ראה תו"ח פרשתנו (ל, ג).
4) לב, ו.
5) ראה גם בחיי שם. ועוד.
6) פרשתנו לא, יח.
7) כפרש"י שם: מה שקנה מצאנו עבדים ושפחות וגמלים וחמורים.
8) ראה לקו"ש ח"ה ע' 69 ואילך.
9) שהש"ר פ"ב, טז (א).

שטייט אויף דעם דער ביאור[10], אז היא הנותנת:

דאס וואס מ'רופט אן אידן בשם „בנים", ווייזט אז זיי זיינען א מציאות לגבי דעם „אב" (דעם אויבערשטן): און אע"פ אז דער פארבונד פון א נשמה מיטן אויבערשטן איז ניט ווי א „בן" למטה וואס „נהי' מהות בפ"ע" פון דעם אב, נאר די נשמה איז „כולא חד (מיטן אויבערשטן) ואינה נפרדת ממנו ית' כלל"[11] — איז דאך אבער דער עצם תואר „בן" א באוויין, אז דאס איז כאילו ווי א צווייטע מציאות (ניט דער „אב"), און זיין מציאות וחביבות האט אן ערך ותפיסת מקום ביים אב — וואס דאס קען מען זאגן נאר לגבי דעם אור אלקי פון סדר השתלשלות[12], וואס איז א שורש ומקור אויף נבראים, און דער־פאר זיינען זיי דאך תופס מקום.

אבער לגבי דעם אור אלקי שלמעלה מהשתלשלות, איז — „גם בן ואח אין לו"[13] — עס איז ניט שייך צו זאגן אז ס'איז דא וועלכע ס'איז מציאות אויסער אים; און לגבי אים ווערן אידן (וחביבו־תם) פארגליכן צו צאן, וואס זייער מציאות (ווי אויך זייער חביבות) האט ניט קיין ערך לגבי דעם מהות פון רועה.

אבער לאידך גיסא, איז דאס גופא א באוויין אויפן גודל העילוי פון אידן, אז אויך אין דער דרגא פון אלקות וואו ס'איז ניטא קיין נתינת מקום אויף דער מציאות פון נבראים — „גם בן ואח אין לו" — אויך „דארטן" איז דא די חביבות צו אידן[14]:

נאר די חביבות זייערע איז ניט מצד זייער „מציאות", נאר פארקערט — מצד זייער עוצם הביטול צום אויבערשטן, וואס דוקא דער ביטול איז א כלי צום אור אלקי שלמעלה מהשתלשלות, כמש"נ[15] „מרום וקדוש אשכון ואת דכא ושפל רוח".

און אויך דער ענין — דער עוצם הביטול — איז מרומז אין דעם וואס אידן זיינען געגליכן צו צאן. ווארום, ווי מ'זעט במוחש, איז אין צאן דא די טבע הביטול מער ווי בא אנדערע מיני בהמה[16].

ד. די צוויי תוארים פון אידן — „בן" און „צאן" — זיינען מרמז אויף צוויי אופנים אין עבודת האדם[17]:

בחי' בן איז די עבודה פון לימוד התורה, וואס עיקרה איז — די הבנה והשגה שבמוח (אין ווען מ'לערנט דער אדם הלומד פילט זיך אלס א מציאות — ער נעמט תורה דורך זיין פארשטאנד).

און אע"פ אז כדי ער זאל בלימודו מכוון זיין צו אמיתתה של תורה, צו חכמתו ית', מוז ער שטיין אין א תנועה

---

10) לכללות סעיף זה — ראה אוה"ת ראה ע' תשפד־ה. ע' תשצה (אילך).

11) לקו"ת ר"ה סב, ד.

12) להעיר גם מדרמ"צ (ד, א־ב) דענין היחוד והזווג לא יתכן למעלה מאצילות, ע"ש.

13) קהלת ד, ח.

14) עד שההמלכה על כללות הבריאה היתה בנשמותיהן ש"י (ראה ב"ר פ"ח, ז. רות רבה פ"ב, ג. וראה לקו"א ואו"ת להה"מ בתחלתן. נת' בלקו"ש חט"ז ע' 486).

15) ישעי' נז, טו.

16) לקו"ת אמור לז, סע"א ואילך. תו"ח פרשתנו לא, ב. וישלח מא, ר"ע"א. אוה"ת וישלח רכח, ב. אוה"ת ראה שם (ע' תשצו).

17) לכללות סעיף זה — להעיר ממשנ"ת (לקו"ש ח"כ ע' 333 ואילך) בביאור מרז"ל (ב"ר פ"ס, ח. פרש"י ח"ש כד, מב) „יפה שיחתן של עבדי בתי אבות מתורתן של בנים". ולהעיר מאוה"ת ראה שם ע' תתא (ושם, שצאן הו"ע עסק התפלה. וראה בלקו"ש ח"כ שם ע' 331 הערה 62).

פון ביטול — דוקא דורך „ונפשי כעפר לכל תהי׳" קען זיין „פתח לבי בתורתך"[18] (וכידוע בענין „ברכו בתורה תחלה"[19]) — איז דאָס נאָר וואָס דער ביטול איז אַ יסוד והקדמה צו לימוד התורה: אַבער דער לימוד התורה גופא איז דאָך (ניט מיט ביטול, נאָר פאַרקערט) מיטן כח השכל דוקא.

„צאן" ווייזט אויף דער עבודה פון „בירורים". „צאן" איז פון לשון „יציאה"[20] — „ארויסגיין" פון די ד׳ אמות של תורה און פאַרנעמען זיך מיט ענינים העולם צו מאַכן פון זיי אַ דירה לו ית׳ בתחתונים.

און דוקא די עבודה ברענגט אַרויס דעם אמת׳ן ביטול פון אַ אידן צום אויבערשטן — די יציאה („צאן") פון זיין מציאות. וואָרום דאָס איז אַן עבודה וואָס אַ איד טוט זי ניט צוליב זיך, צוליב זיין שלימות און עלי׳

(וואָרום, אדרבה, דער עצם פאַרנעמען זיך מיט ענינים העולם איז אַ ירידה פאַר אים, ער דאַרף מפסיק זיין פון לימוד התורה, אין וועלכן עס זיינען אַרייגעטאָן זיינע העכערע און איידלערע כחות הנפש, און זיך מתעסק זיין אין ענינים עשו׳)

נאָר בלויז כדי צו אויספירן דעם אויבערשטנס כוונה, לעשות לו ית׳ דירה בתחתונים[21].

ה. דערמיט וועט מען פאַרשטיין דעם קשר ושייכות פון ענין הצאן צו עבודתו של יעקב בבית לבן.

דער חילוק צווישן עבודת יעקב אין דעם זמן וועגן וועלכן עס רעדט זיך אין פ׳ תולדות און עבודתו ווי זי ווערט אַרויסגעבראַכט אין פ׳ ויצא[22]:

אין פ׳ תולדות רעדט זיך וועגן דער צייט וואָס עבודת יעקב איז געווען בבחי׳ „בן" — „ויעקב איש תם יושב אהלים", „אהלו של שם ואהלו של עבר"[23]: און אויך בסוף הסדרה, וואו עס ווערט דערציילט אַז יעקב האָט געמוזט אַנטלויפן פון בית אביו, איז ער ניט אַוועק פון אהלה של תורה, נאָר אדרבה, „נטמן בבית עבר י״ד שנה"[24] און דאָרט געלערנט תורה.

אין פ׳ ויצא אַבער רעדט זיך וועגן דעם ווי ויצא יעקב, ער איז אַרויס פון די ד׳ אמות של תורה און איז אַנגעקומען קיין חרן — חרון אף של מקום בעולם[25], אין בית לבן הארמי; און דאָרט האָט ער געאַרבעט אַלס רועה פון צאן לבן (אויך) כפשוטו, און אין אַן אופן פון „בכל כוחי עבדתי גו׳"[26] (ביז אַז מ׳לערנט אפ״ה[27] פון יעקב׳ן ווי אַזוי אַ פועל דאַרף אַרבעטן פאַר זיין בעה״ב);

און דוקא די עבודה — אַז ניט קוקנדיק אויף דעם גודל ההעלם וההסתר

---

18) ברכות יז, א: אלקי נצור כו׳.

19) נדרים פא, א. ב״מ פה, ריש ע״ב. נת׳ לעיל ע׳ 3 ואילך, ושנ״ב. ובכ״מ.

20) תו״א פרשתנו כג, ג. תו״ח פרשתנו לח, ב. שם ר״פ וישלח. אוה״ת שם רכח, א.

21) ראה עד״ז לעיל ע׳ 247 והערה 34. וראה שם (ע׳ 9-248), שעילוי זה בהנשמה (מה שע״י עבודת הבירורים מגעת לבחי׳ הביטול) — נוגע להשלמת הכוונה דדירה בתחתונים. כי כדי שעבודת האדם תפעול שהתחתונים יהיו דירה לו ית׳, לו לעצמותו — שזהו מצד זה שדוקא בעוה״ז ישנו הביטול ד„אין עוד" — צ״ל העבודה בביטול לגמרי, מעין הביטול ד„אין עוד", ע״ש.

22) בהבא לקמן — להעיר מתו״ח תולדות ד״ה ויתן לך פ״כ ואילך.

23) תולדות כה, כז. ב״ר ופרש״י עה״פ.

24) פרש״י ס״פ תולדות. ממגילה טז, סע״ב ואילך. סדר עולם פ״ב.

25) רש״י ס״פ נח.

26) פרשתנו לא, ו.

27) רמב״ם הל׳ שכירות בסופן. שו״ע אדה״ז חו״מ הל׳ שאלה ושכירות סעיף כ.

בבית לבן, איז יעקב ניט נתפעל גע־ווארן, און „עם לבן הרשע גרתי, ותרי״ג מצות שמרתי״[28], און ער האָט דאָרט אויפגעשטעלט די שבטים שבטי י״ה אין אן אופן פון „מטתו שלימה״[29] — די עבודה האָט ארויסגעבראכט דעם תכלית הביטול פון יעקב׳ן.

וי״ל אז דאָס איז דער טעם (פנימי) וואָס דער עיקר פונעם רכוש וואָס יעקב האָט פאַרדינט און מיטגענומען פון בית לבן איז געווען צאן דוקא — ווייל אין „צאן״ איז מרומז דער עילוי רוחני צו וועלכן ער איז צוגעקומען דורך עבודתו בבית לבן — דער ענין הביטול[30], כנ״ל.

[און דאָס איז אויך דער דיוק הלשון „ויפרוץ האיש מאד מאד״ — פון לשון פורץ גדר — ווייל דורך ביטול (צאן) איז מען פורץ די גדרים פון סדר השתל־שלות און מען קומט צו צום אור אלקי וואָס האָט ניט קיינע הגבלות — „מאד מאד״ (ב׳ פעמים „מאד״)[31]:

ביז — ווי חסידות[32] טייטשט אפ די פסוקים[33] „והחליף את משכורתי עשרת מונים גו׳ אם כה יאמר נקודים יהי׳ שכרך גו׳ עקודים גו״ למעליותא — אז יעקב בעבודתו האָט ממשיך געווען „עצמות רצון המאציל״ וואָס איז העכער פון התחלקות וציור, און דערפאר האָט זיין שכר געקענט נחלף ווערן פון איין ציור צום צווייטן].

ו. כשם ווי אין דער עבודה פון „בן״, וואָס ענינה איז מיט הבנה והשגה („מציאות״), מוז אויך זיין דער ענין הביטול (כנ״ל ס״ד) — עד״ז איז אויך לאידך גיסא, אז אין דער עבודה פון „צאן״, וואָס (עיקרה) איז ביטול, מוזן זיין (די פעולות פון) אלע כחות הנפש, זיין „מציאות״;

ואדרבה: מיט ביטול ושפלות אליין קען מען ניט לוחם זיין קעגן דעם העלם והסתר העולם, נאר עס מוז זיין — ווי די הוראה איז אנהויב פון אלע פיר חלקי הטור (ושו״ע[34]) — „עז כנמר כו׳ גבור כארי״, אז מ׳דארף נוצן די מדת העזות[35] „שלא להתבייש מפני בני אדם המלעיגים״, און די מדת הגבורה „להתגבר[36] על יצרו לנצחו כגבור המתגבר על שונאו לנצחו ולהפילו לארץ״[37].

נאר דערביי דארף מען זיך באַוואָרענען, אז דאָס זאָל געטאָן ווערן אלס תוצאה פון זיין ביטול צום רצון העליון. אויב די גבורה וכו׳ איז מצד זיין אייגענער ישות, איז

(נוסף אויף דעם, וואָס ווען מ׳איז לוחם מיטן תוקף פון דער אייגענער מציאות, קען מען ניט וויסן ווער וועט מנצח זיין די מלחמה, ס׳איז מעגלעך אז

---

28) וישלח לב, ה וברש״י שם.

29) ויק״ר פל״ו, ה. פרש״י ויחי מז, לא. וראה פסחים נו, א. ספרי ואתחנן ו, ד. ועוד.

30) וראה בארוכה תו״ח פרשתנו (ל, ג ואילך) — השייכות למדתו של יעקב דוקא, מדת הרחמים.

31) ראה תו״א פרשתנו כג, ג. תו״ח וישלח לט, ד.

32) תו״א סוף פרשתנו. תו״ח פרשתנו לח, א־ב.

33) פרשתנו לא, ז־ח.

34) אדה״ז במהדו״ת. — משא״כ במחבר ושו״ע אדה״ז מהדו״ק שם: יתגבר כארי כו׳. וברמ״א שם (ושו״ע אדה״ז שם ס״ג) „ולא יתבייש כו״ (ולא הזכיר ענין העזות. אלא שבשו״ע אדה״ז שם מסיים „ומ״מ לא יענה דברי עזות כו״, כבהערה הבאה). ואכ״מ.

35) אלא ש„לא יענה דברי עזות כו׳ שלא יקנה קנין בנפשו כו״ (שו״ע אדה״ז שם. מב״י שם). ולהעיר ממרז״ל שישראל עזין שבאומות (ביצה כה, ב).

36) לשון אדה״ז במהדו״ת שם.

37) להעיר גם מ„ויגבה לבו בדרכי ה״ (דה״ב יז, ו. תו״א צא, ב. קיט, ג ואילך. לקו״ת במדבר טו, ג. ובכ״מ).

דער צד שכנגד האָט אין זיך מערער פון דעם סוג עזות און שטאַרקייט — איז)

דאָס היפך הקדושה, ובמילא קען אַזאַ הנהגה ניט זיין קיין ריכטיגער סיוע אין זיין מלחמה מיט מלעיגים און מנגדים לתורה ומצות,

דוקא ווען ער פירט זיך אַזוי דער־פאַר וואָס אַזוי האָט אים תורה געהייסן, דאַן איז דאָס די עזות וגבורה וואָס איז מנצח דעם מנגד.

ויש לומר, אַז דאָס איז אויך דער טעם פנימי וואָס דער טור (און אַזוי אויך דער אַלטער רבי בשולחנו[38]) ברענגט אויך דעם נאַמען פון דעם בעל המאמר „עז כנמר כו'" — „יהודה בן תימא":

דאָס קומט צו מרמז זיין*[38], אַז די הוראה פון „עז כנמר כו'" איז אַ הנהגה ראוי' וועט זי קומט פון „יהודה בן תימא" — יהודה מלשון הודאה, די עבודה פון הודאה וביטול[39]: און ס'איז ניט מספיק אַז דער ביטול זאָל זיין בלויז ווי אַ הקדמה בתחילת העבודה, נאָר דער „יהודה" דארף זיין „בן תימא" — דער ביטול דארף זיך (נאָכאַנאַנד) „אַרויס־זאָגן" אין דער הנהגה פון „עז כנמר כו'"[40]. וואָרום וויבאַלד אַז מען שטייט אין דער תנועה פון עזות וגבורה קען מען אַריינפאַלן אין פשוט'ער עזות פון ישות ח"ו[41].

ז. און דאָס איז דער ביאור אין די פרטים הנ"ל (סעיף א' וב') אין צאַן יעקב:

אע"פ אַז כללות עבודתו (ורכושו) איז געווען צאַן (ביטול), כנ"ל, האָט ער זיך אַבער דערמיט ניט באַנוגנט, נאָר ער האָט אויך אַריינגענומען אין זיין רכוש „שפחות ועבדים וגמלים וחמורים" — ווייל כדי צו דורכפירן כדבעי די עבודת הבירורים, (ובפרט דערנאָך די בירורים פון עשו), זיינען נויטיק אַלע פאַר־שידענע פרטי ואופני העבודה (וועלכע זיינען מרומז אין די ענינים הנ"ל[42]).

נאָר אין דעם זיינען געווען צוויי באַ־וואַרענישן:

א) די הגדלת הרכוש מיט די פרטים נוספים האָט יעקב קונה געווען מיט און דורך דעם (אומבייט פון דעם) צאַן — זיי זיינען ניט געקומען ווי אַן עבודה פאַר זיך, נאָר אַלס תוצאה פון עבודת הביטול.

ב) אויך נאָכדעם האָט ער ניט פאַר־קויפט דעם גאַנצן צאַן און פאַרביטן מיט אַנדערע קנינים, נאָר אדרבה, דער צאַן איז אויך דעמאָלט געבליבן עיקר רכושו. וואָרום אויך ווען מ'איז אַריינגעטאַן אין דער מלחמה מיטן העלם והסתר העולם, וואָס פאַדערט תוקף וגבורה כו', מוז בלייבן דער הרגש הביטול אַן ענין עיקרי.

ח. עפ"ז איז אויך פאַרשטאַנדיק וואָס אין דער שליחות צו עשו'ן וועט דער

38) בטור דרכו להביא מרז"ל בשם אומרם. אבל אי"ז דרכו של אדה"ז בשולחנו.

*38) ידוע הרמז דמתחיל ביהודה, דשם הוי' בו (ראה סוטה י, ב. לו, ב), שהוא בן תימא (דכל התורה).

39) תו"א ר"פ ויגש (מד, א) ור"פ ויחי.

40) ויש לומר שבזה דוקא מתבטא אמיתית • ענין הביטול, שלמעלה ממדידה והגבלה, שלכן גם התנועה דעזות (שבחיצוניות הוא היפך ענין הביטול) אינה בסתירה להביטול.

*) להעיר מקה"י ע' יהודה בן תימא: תמא אותיות אמת חתן אמת ליעקב.

41) שלכן צ"ל זהירות „שלא יענה דברי עזות כו'" (ראה לעיל הערה 35).

42) ראה תו"א ר"פ וישלח. תו"ח שם מב, ד.

פרט פון „צאן" ניט געשטעלט אלס ערשטער פון די אויסגערעכענטע פרטי הרכוש — כאטש אז דאס איז געווען עיקר רכושו:

מיט זאגן „ויהי לי שור וחמור צאן ועבד ושפחה" האט יעקב געוואלט דערמאנען די זכיות[43] און כוחות נעלים וואס וועלן אים ביישטיין, און דערמיט אפ־שרעקן עשו'ן פון צו טאן וואס עשו האט געוואלט טאן.

און דעריבער האט ער ניט מקדים געווען דעם פרט פון צאן, וואס ווייזט אויף טבע הביטול והשפלות וההכנעה — ווייל כדי צו אפשרעקן עשו'ן, דארף ער (עשו) בעיקר און צום אלעם ערשטן דערהערן דעם תוקף פון יעקב[44]: ער דארף טאקע וויסן אז ביי יעקב איז דאס צאן — ד.ה. ענין הביטול, ובמילא איז זיין תוקף ניט קיין אייגענער, נאר ס'איז א תוקף דקדושה — אבער מיט וואס שרעקט מען אים אפ — מיט תוקף.

דאס איז אבער נאר בנוגע צו דעם וואס דער צד שכנגד דארף דערהערן. פאר זיך אליין דארף מען וויסן און געדענקען דעם אמת, אז דער תוקף איז א תוצאה פון ביטול, ואדרבה — דער עיקר רכוש פון א אידן איז צאן דוקא[45].

ט. די איינפאכע הוראה פון כל הנ"ל (בדורנו זה) איז: עס מוז זיין דער סדר עבודה פון „ויצא" — ארויסגיין און ליכטיק מאכן די וועלט. מען דארף און מען מוז פריער האבן די הכנה פון לימוד התורה באהלי שם ועבר, מ'דארף אבער צוקומען צו „ויפרוץ האיש מאד מאד", מלאו את הארץ וכבשוהו[45], מוז מען ארויסגיין אין „ארץ" און פאר־נעמען זיך מיט באלייכטן די וועלט[46].

ואדרבה, „בעתים"[47] הללו בעקבתא משיחא" איז דער עיקר העבודה דוקא אין עשי', משא"כ בזמן הש"ס ווען עס איז געווען אין תלמוד תורה[47], ע"ד דעם פסק דין אין שו"ע[48], אז היינטיקע צייטן איז ניטאָ די מציאות פון „תורתו אומנתו" (די דרגא פון רשב"י וחבריו), אפילו ניט ביי א מיעוט פון אידן — ווייל עיקר העבודה בזמן הזה איז אין עשי', מעשה הצדקה.

ובפרט בדורנו זה, וואס אט די התעס־קות — צו אויפזוכן אידן וואס בלאנדזשען אין חושך הגלות און זיי אוועקשטעלן בקרן אורה פון נר מצוה ותורה אור — באשטייט בעיקר ניט אזוי אינעם אויפטו צו מאכן פון אן עם הארץ א למדן, פון א קלענערן למדן א גרעסערן, פון א מקיל במצות א ירא־שמים בתכלית, נאר אין דעם ענין פון הצלת נפשות ממש!

מען איז מציל דעם נפש פון דעם אידן ובניו כו', עד סוף כל הדורות, אז זיי זאלן בלייבן אידן און פירן זיך (אנ־הייבענדיג עכ"פ בנוגע למעשה) ווי א איד דארף זיך פירן.

יו"ד. נאך א נקודה אין דעם: כדי אז די עבודה זאל זיין בהצלחה רבה, מוז עס געטאן ווערן מתוך ביטול: מ'דארף עס טאן כדי צו אויספירן די שליחות פון אויבערשטן צו באלייכטן דעם חושך הגלות.

---

43) ראה ב"ר פע"ה, ו. שם, יב. יפה תואר שם. וראה אלשיך ומגלה עמוקות עה"פ ויהי לי שור גו. ועוד.

44) להעיר גם מתו"ח וישלח מ, סע"ד.

45) בראשית א, כח.

46) ראה גם לקו"ש ח"ג ע' 788 ואילך.

47) אגה"ק סו"ס ט.

48) ראה טושו"ע ואדה"ז או"ח סו"ס קו.

בשעת מען טוט די עבודה מתוך ביטול, איז זי ניט אויסגעמאסטן לויט די מדידות והגבלות פון טבע און געשמאק; ס'איז בא אים ניטא קיין גרויסע נפק"מ וואוהין דער אויבערשטער שיקט — אין יעדער ארט ומצב וואו די השגחה עליונה פירט, און בא יעדן סוג אידן מיט וועלכע ער קומט אין פארבינדונג, לייגט ער זיך אריין מיט אלע כוחות און בכל התוקף צו אויפשטעלן „תלמידים הרבה"[49], למעלה ממדידה והגבלה, אין אן אופן פון „ויפרוץ האיש מאד מאד".

און בשעת מען גייט מיט דער הנחה אז מ'דארף אויספירן דעם אויבערשטנ'ס שליחות, איז מען מצליח מיט אלע סוגי תלמידים — „אם כה יאמר נקודים גו" און „אם כה יאמר עקודים גו", איז — „וילדו כל הצאן גו", אלע תלמידים וואקסן אויס כדבעי, און נאכמער „פרות ורבות יותר משאר צאן"[50], און ס'איז „מטתו שלימה" — ס'איז ניטא קיין דופי ח"ו אין בניו־תלמידיו.

און דאס גרייט צו יעדן איד און אלע אידן צו דער גאולה האמיתית והשלימה, וואס בא דער גאולה וועט קיין איין איד ניט בלייבן אין גלות, ווי דער יעוד „ואתם תלוקטו לאחד אחד בני ישראל"[51], און „קהל גדול ישובו הנה"[52], בקרוב ממש.

(משיחת יו"ד כסלו תשל"ז)

---

49) אבות פ"א מ"א. וראה לקו"ש ח"ד ע' 1180.

50) פרש"י פרשתנו ל, מג.

51) ישע' כז, יב. וברש"י נצבים (ל, ג): אוחז בידיו ממש איש איש ממקומו.

52) ירמ' לא, ז.